

POD VOLTUN

GLASILO MJESNOG ODBORA ŠKOLJIĆ

BROJ 6

PROSINAC 2009.

GODINA 3

**FIUMARA – MRTVI KANAL
IMENA ULICA I TRGOVA
POVIJESNA DIZALA
4. LJETO U STAROM GRADU
KOMUNALNI PRIORITETI
PARK I IGRALIŠTE?
NOVA NAGRADNA IGRA**

Uvodnik

Bez obzira koliko smo “malo” i (bez) značajno kvartovsko glasilo, uz svaki novi broj, postavlja se uvijek isto “veliko” pitanje! Kako pomiriti interese svih koji “Pod voltun” dobiju u ruke? Grada i gradske samouprave i uprave; dijela često nezadovoljnih i sve žešćih običnih građana, ali i one tihe većine koja misli svoje, šuti, gura dalje i “nije je briga ni za što”!?

Na ovo kompleksno pitanje odgovor je po običaju jednostavan, ali i najteži; samo punim i istinitim informacijama uz obavezno kritičko promišljanje svakodnevnice!

Nema te teme, ma koliko naizgled banalna i lokalna bila, koja nema svoju globalnu i univerzalnu vertikalu i koja od sitne ne može u trenutku postati ogromna.

Nema te kvartovske problematike za čija rješavanja ne treba odgovorno pitati sve redom, ali istovremeno se ne uključiti i sami ... prijedlozima, primjedbama, volonterstvom... i u svom mjesnom odboru... glasilu...

Uz iskrene želje za sve najbolje u nadolazećoj Novoj, želim da u toj Novoj pokušamo krenuti od sebe! Upitajmo se: što učiniti da nam bude drugačije, bolje... kako ukupno u životu, tako posebno i u ovom dijelu nama najdražeg grada.

POD VOLTUN

**GLASILO MO ŠKOLJIĆ
IZDAVAČ**

Vijeće MO Školjić

GLAVNI UREDNIK

Koraljko Pasarić

UREDNIŠTVO

Predrag Miletić

Vesna Širola

FOTOGRAFIJE

Vesna Širola

Dragica Fadljević

Koraljko Pasarić

i arhiva

GRAFIČKO UREĐENJE

Koraljko Pasarić

NAKLADA

800 primjeraka

TISAK

DES - SPLIT

Koraljko Pasarić

Glavni urednik

Poštovani sugrađani,

Na kraju smo još jedne kalendarske godine, i pred vama je šesti broj glasila “Pod Voltun”. Donosimo nekoliko povijesnih priča, jednu posvećenu Mrtvom kanalu i Fiumari, drugu o parku i igralištu ispred O.Š. Nikola Tesla... Tu je i prilog o manifestaciji “Ljeto u Starom gradu” koja je ove godine bila izuzetno dobro posjećena, te druge aktualnosti iz našeg rada.

U ovo doba krize i recesije, koje se opasno nadvilo i nad našim gradom, žalosti nas činjenica da ni ove godine nije nađeno rješenje za novo sportsko igralište, niti se krenulo u uređenje parka u ulici Žrtava fašizma. Stalo se sa daljnjim popločenjem Starog grada, a svakodnevni prometni kaos i dalje je prisutan na našem prostoru.

Ovaj saziv VMO završava svojim radom u svibnju 2010.g. , nakon toga u našem MO nastaviti će nova, na izborima izabrana ekipa vijećnika.

Svim našim sugrađanima želimo sretan Božić i uspješnu Novu godinu.

**Vijeće mjesnog odbora Školjić
Predsjednik
Predrag Miletić**

Ljeto u Starom gradu 2009.

I ove godine održana su četiri raznovrsna programa za sve generacije, u sklopu “Ljeta u Starom gradu”, u organizaciji VMO Školjić, a u suradnji s Odjelom gradske uprave za kulturu Grada Rijeke.

Četvrtu godinu za redom, trgove u Starom gradu obogatilo se zanimljivim programima. Nakon trgova: “Šišmiš”, Ivana Klobučarića i Matije Vlačića -Flaciusa, ove godine dio Ljeta održao se i na Pavlinskom trgu. Ulaz za sve posjetitelje, kao i predhodnih godina, bio je besplatan.

Prve večeri, 6. kolovoza, održane su filmske projekcije sa izborom nagrađenih dokumentarnih, kratkih igranih, eksperimentalnih i animiranih filmova međunarodnog

festivala “More”; u suradnji sa Kino video klubom “Liburnija film” - Rijeka u godini 50. obljetnice njihovog djelovanja.

Tjedan kasnije, na večeri pop-rock glazbe nastupila je osebujna riječka grupa “Onli – tu”. Ovaj eksplozivni duo pokazao je zašto su pobjednici, po odluci stručnog žirija, Hrvatskog festivala demo bandova 2009. u konkurenciji 50-ak sastava iz raznih krajeva Hrvatske.

Slijedila je “Ča-val večer” na Pavlinskom trgu, nastupom “Tria Morčić” i posebnom gošćom, odličnom mladom vokalnom solisticom Lindom Gizdulić.

Ovogodišnje “Ljeto” završilo je dječjim programom 27. kolovoza na prepunom Trgu Matije Vlačića - Flaciusa, nastupom dječjih zborova “Mali Riječani i “Morčići” pod vodstvom prof. Egle Trošelj. Održana je i nagradna likovna radionica “Volim Stari grad – volim Školjić”. Žiri u sastavu: prof. likovnog odgoja Ivan Mrakovčić (predsjednik žirija), Koraljko Pasarić (inicijator programa), Vesna Širola (tajnica MO Školjić) izabrao je najbolje, kojima su dodijeljene i prigodne nagrade. Predškolski uzrast: 1. Nika Čosić (4 g); 2. Bojana Jaković (6. g.); Matija Perkov (6 g.). Osnovnoškolski uzrast: 1. Mauro Stijelja (2. r.); 2. Vanea Jardas (4. r.); 3. Andrea Legac (7. r.).

Uz podršku Odjela za kulturu, Odjela za školstvo i Odjela za gradsku samoupravu i upravu Grada Rijeke, Turističke zajednice Grada Rijeke, Javne vatrogasne postrojbe - Rijeka, ravnateljice Tatjane Bandera Mrakovčić i djelatnica O Š N. Tesla; donatora HEP proizvodnje Rijeka d.o.o.- pogon HE Rijeka; Siniše Posarića za dio tehničke izvedbe; najzaslužniji za realizaciju ovog programa, su članovi organizacijskog odbora : Predrag Miletić, Marija Kos, Vesna Širola i urednik programa Koraljko Pasarić.

Kvalitetan program, odaziv i prijem kod publike, medijski odjek..., dovoljni su razlozi da vjerujemo da će kulturno-zabavna manifestacija “Ljeto u Starom gradu” biti još bolja i u svom petom izdanju, 2010. godine.

Realizirani komunalni prioriteti u 2009. godini

Realizirani komunalni prioriteti po planu raspodjele sredstava za komunalne prioritete na području Mjesnog odbora Školjić za 2009. godinu:

1. Obnovljen nogostup na Titovom trgu od kućnog broja 12A do kućnog broja 4A (od dućana "Smiljana" do SKF-a);
2. Obnovljena istočna strana nogostupa u Ulici Ivana Grohovca (od "Narodnog učilišta" do "Textum dekora")

Ulica Ivana Grohovca

Titov trg

Komunalni prioriteti MO Školjić za 2010. godinu (ispravak očitovanja)

Nakon dodatnih konzultacija i dogovora sa Rijeka prometom uz realizaciju u 2009. i prijedloge komunalnih prioriteta za 2010. godinu na području MO Školjić, 4.11.2009. poslan je ispravak očitovanja VMO Školjić uz molbu za realizaciju sljedećih prioriteta na području MO Školjić.

1. Sanacija nogostupa u Ulici Školjić od broja 7 do 9 (nogostup od br. 5A do 7 realizirat će se iz sredstava prioriteta za 2009. g.) ukupno 18 000,00 kn;

2. Sanacija zapadnog nogostupa u Ulici Ivana Grohovca te nogostupa u Ulici Školjić od br. 10 do 11A u iznosu od 60 000,00 kn

Sveukupno za realizaciju spomenutih prioriteta = 78. 000,00 kn

JUČER, DANAS, SUTRA

Fiumara – Mrtvi kanal

Mrtvi kanal ili Fiumara je staro korito Rječine. Prvobitna riječka luka nalazila se upravo na prostoru Mrtvog kanala od današnjeg Jelačićevog trga do Školjića. Česte poplave i problemi sa nabujalom Rječinom, uzrokovali su potrebu skretanja njezina toka, što je i ostvareno 1855.g., direktnom intervencijom samog cara Franje Josipa. Od tada staro korito Rječine postaje mrtvi kanal, koji se protezao do današnjeg caffee "Striga" na mostu.

Pored obale nekadašnje riječke luke bogati riječki trgovci grade svoje stambene zgrade na Fiumari. Dominira kuća Andrije Ljudevita Adamića (danas sjedište Rijekaprometa), jednog od najzaslužnijih ljudi za razvoj Rijeke u XIX st. i djeda gradonačelnika Ciotte. Vremenom Mrtvi kanal postaje pomoćno pristanište za manje brodove koji su mahom dolazili sa kvarnerskih otoka i Dalmacije prodajući na licu mjesta vino, ulje i ostale proizvode... Mrtvi kanal je imao i funkciju administrativne granice između Corpus separatuma tj. Rijeke i Banske Hrvatske odnosno Bakarskog municipija, a kasnije Sušaka. Pokraj današnje autobusne stanice nalazilo se perilo -fontana koje je 1924.g., nakon pripojenja Rijeke Italiji, uklonjeno radi izgradnje graničnog zida između Jugoslavije i Italije. Mrtvi kanal, pripavši Jugoslaviji, postaje dio Sušačke luke u koji su znali pristajati i veliki putnički brodovi. Na Fiumari se nalazio niz dućana, kao nadaleko poznata drogerija, prodavaonica šešira...

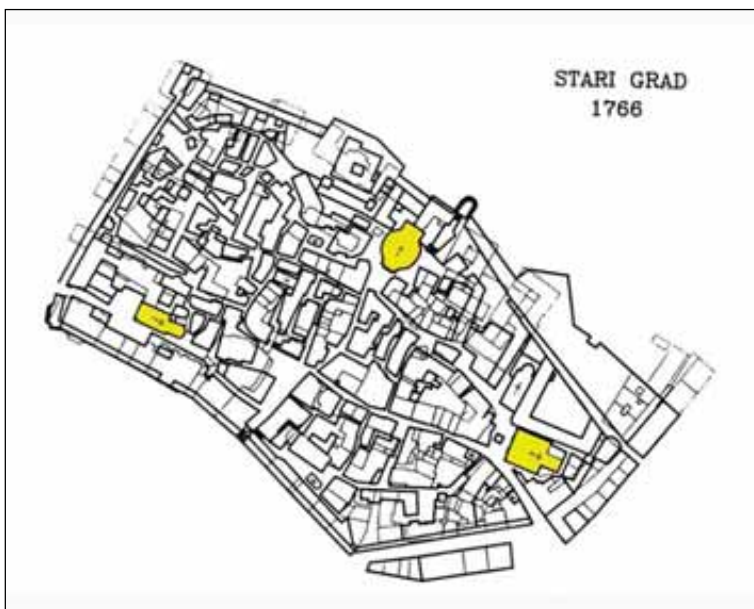
Nakon oslobođenja 1945. ruši se granični zid na Fiumari. Mrtvi kanal postepeno gubi lučku funkciju i postaje sportska lučica, danas najveća sportska luka na Jadranu za mala plovila. Staro ušće Rječine odnosno Mrtvi kanal vjekovima je bilo granica, općinska, pokrajinska, državna... I danas ima funkciju granice, ali na svu sreću samo između našeg MO Školjić i MO Centar-Sušak.

Neka tako zauvijek i ostane. Granica koja nas spaja.

Prihvaćeni prijedlozi MO Školjić za fond imena ulica i trgova Grada Rijeke

MO Školjić poslao je tri prijedloga za fond imena ulica i trgova Grada Rijeke. Gomila i Kontrada Svetog Sebastijana su izuzetno stari, izvorni riječki nazivi, koji se spominju još u 15. stoljeću i gotovo su zaboravljeni. Željeli smo ih otrgnuti zaboravu tako da unutar budućeg stambeno poslovnog kompleksa "Gomila". nove ulice dobiju i ova imena. Predložili smo i pokojnu profesoricu Vandu Ekl, koja je svojim kapitalnim djelom "Živa baština" posvećenom riječkoj povijesti i toponimima, dala poseban akcent na Stari grad odnosno njegove građevine, institucije i umjetnine.

Odbor za mjesnu samoupravu na svojoj sjednici održanoj 24.11.2009.g. jednoglasno je podržao sve prijedloge našeg MO.

Prošle godine na našu inicijativu u fond imena ulica i trgova uvršteni su i stari toponim “Lešnjak kula”, kao i velika riječka povjesničarka pokojna prof. Radmila Matejčić koja je puno pisala o Školjiću i Starom gradu.

Naša želja je da (do sada neimenovani) trg Šišmiš i službeno dobije ovaj naziv, a ne da bude nespretni, dodatni i formalni dio trga sv. Barbare.

Poštujući povijest i prostor, gdje god je moguće trebalo bi da ulice i trgovi prije svega dobiju imena po starim nazivima, toponimima i znamenitim ljudima našeg grada.

Povijesna dizala

Izuzetna i dinamična povijest Rijeke ogleda se u najrazličitijim oblicima... bogatoj industrijskoj baštini, zaštićenoj urbanoj cjelini centra grada, arheološkim nalazima, svjetskim tehnološkim izumima, znamenitim ličnostima, povijesnim događajima... Jedan mali ali intrigantni dio te posebnosti svakako su gradska zdanja s osobitim naglaskom na povijesna secesijska dizala.

Od desetak lociranih u centru Rijeke, njih polovina je nepovratno izgubljena. Ti stoljetni liftovi uklonjeni su, gubi im se trag, a u njihova okna postavljeni su novi. Desetljećima van funkcije uz splet okolnosti i neimaština vlasnika sačuvala je dio njih od uništenja! Najstariji iz 1912. nalazi se u zgradi Frana Supila 13, dva slična su u ulici Ivana Grohovca 1 i 3 proizvedena 1916.; onaj u Ulici žrtava fašizma 4 datira iz 1920., a preostala dva su u zgradi Jadrolinije – Palazzo Adria.

Konzervatorica povijesne baštine Gordana Sobota Matejčić među najzaslužnijima je za otkrivanje ovog zaboravljenog dijela riječke povijesne baštine, jer se 2007. godine uspjelo dizala iz Grohovčeve upisati na listu registriranih kulturnih dobara. Bio je to presedan , jer do tada liftovi nisu bili vrednovani kao kulturno dobro. Za preostala četiri pokrenut je postupak registracije. Svih šest predstavljaju najstarije primjerke u Hrvatskoj.

Uz opsežne pripremne radova, uključenje stručnjaka najrazličitijih struka izrađen je projekt restauracije dva dizala iz Grohovčeve. Dio radova obnove je izveden, no to su tek prve od brojnih potrebnih etapa. Do završetka restauracije te puštanja u pogon još je dug put, uz otvorenu financijsku konstrukciju. U ovih proteklih nekoliko godina radove je sufinancirao Grad Rijeka sredstvima spomeničke rente u iznosu od nekoliko stotina tisuća kuna. Uz angažman stanara, Grada Rijeke i brojnih stručnjaka treba se nadati da će se u ovaj izuzetan projekt svojom podrškom i sredstvima u 2010. godini uključiti i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Ova priča je relevantna i u brojnim svjetskim metropoloma gdje su slična povijesna dizala (marke “Stigler”...) ne samo sačuvana već i u punoj funkciji. Možda se tim tragom dođe i do određenih sredstava iz specifičnih međunarodnih financijskih izvora i fondacija.

Zasigurno je dug put do sretnog kraja ove priče. Biti će to novo bogatstvo kulturne baštine , dijelom u našem kvartu, u gradu Rijeci i Hrvatskoj. A za stanare i sasvim prozaično zadovoljstvo - da se lakše popnu na više katove svojih zgrada – samo ovaj puta u sporom, ali sigurnom i ugodnom društvu pomlađenih secesijskih stogodišnjaka.

Izvučeni dobitnici nagradne igre

Izvučeni su dobitnici nagradne igre iz 5. broja "Pod voltun". Komisija je bila u sastavu: Predrag Miletić (predsjednik VMO Školjić), Koraljko Pasarić (urednik glasila Pod voltun) i Vesna Širola (tajnica MO Školjić). Listiće dobitnika su izvukli članovi vijeća te kontakt policajac g. Bojan Žagar.

Na nagradno pitanje: Koji je najstariji toponim područja današnje Vodovodne ulice ?

Točan odgovor je: SINAC.

Nagrade su dobili:

1. *Marta Mustur*, Vodovodna 15 (knjiga: Rijeka – turistička monografija / TZ Grada Rijeke)
2. *Krstan Milisavić*, Vodovodna 4 (MC Duhi – D. Gervais, Nevera, / Nema problema produkcija)
3. *Ratko Jotanović*, Pod kaštelom 1 (MC U to vrijeme godišta – dječji zborovi Rijeke... / Nema problema produkcija)
4. *Mirjana Švec*, Titov trg 8 (CD Riječki komorni orkestar / Nema problema produkcija)
5. *Željko Halilović*, Vodovodna 6 (CD Ovo je Rijeka – razni izvođači / Grad Rijeka).

Zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u nagradnoj igri, a posebno donatorima nagrada: Odjelu gradske uprave za kulturu Grada Rijeke, Turističkoj zajednici grada Rijeke i nakladniku Nema problema d.o.o. Rijeka.

PLUS I MINUS

Park i igralište ispred O Š "Nikola Tesla"

Izgradnja monumentalne zgrade O Š "Nikola Tesla"

započela je u veljači 1933. godine, a dovršena već u listopadu 1934. Ispod škole prolazi potok Lešnjak. Kroz povijest tu su se nalazile zgrade Isusovačkog Kolegija i Seminara, mađarske gimnazije, Filozofskog fakulteta. Tijekom savezničkog bombardiranja Rijeke 1944.,

jugozapadni dio škole bio je srušen. Poslije drugog svjetskog rata pristupa se obnovi zgrade te izgradnji modernog sportskog igrališta i parka ispred škole, u čiji kompleks je ukomponiran i dio riječkog srednjovjekovnog bedema.

Građenje famozne autogaraže ispred škole započinje 1997., što trajno uništava park i sportsko igralište. Tu je dugo bila "močvara", a nakon izgradnje podzemne garaže, već godinama betonska ledina. Izrezani srednjovjekovni bedem još uvijek čeka povratak na svoje staro mjesto.

Generacije mladih prolaze i od grada se očekuju konačno kvalitetno i dugoročno uređenje ovog prostora, kao i izgradnja novog sportskog igrališta u svom kvartu.

Produljenje mandata sadašnjem sazivu Vijeću Mjesnog odbora Školjić

U listopadu 2009. godine istekao je mandat za devet vijeća mjesnih odbora, među kojima i MO Školjić. Dana 14. listopada 2009. Gradonačelnik Vojko Obersnel održao je sastanak sa predsjednicima svih MO kojima ističe mandat, zahvalivši im na trudu koji su uložili u protekle četiri godine; ujedno je predložio produljenje mandata do svibnja 2010.g., kada bi bili održani izbori za većinu MO-a u Rijeci i time racionalizirali troškovi. Ovaj prijedlog Gradonačelnika je prihvaćen na sjednici VMO Školjić 16.listopada 2009. Izbori za MO trebali bi biti 16.svibnja 2010.

Jure Perković (član), Predrag Miletić (predsjednik), Marija Kos (dopredsjednica), Elvira Dizdarević (članica), Ljubomir Kočka (član)

**Mjesni odbor Školjić: Ulica žrtava fašizma 2/II
Tajnica MO: Vesna Širola; telefon: 209 370; fax: 209 371
e-mail: mo.skoljic@rijeka.hr; www.rijeka.hr/skoljic**